



La llengua dels catalans

(i 2)

Durant aquesta època de la decadència (s. XVI al XVIII) es produeix l'empobriment de la llengua, amb influències castellanes i franceses al lèxic i a la sintaxi. En produir-se el moviment de la Renaixença (Aribau el 1833 escriu l'oda a La Pàtria), molts escriptors utilitzaren novament la llengua catalana.

En aprovar-se l'Estatut l'any 1932, el català fou declarat idioma oficial junt amb el castellà, situació que perdura fins el 1939, data en què restà abolit el seu reconeixement oficial.

La represa de publicacions en català no s'inicia fins a l'any 1946 data d'aparició dels primers llibres i revistes.

L'Estatut del 1979 torna a declarar el català oficial juntament amb el castellà. Les campanyes anticatalanes, però, tornen a sorgir, i el govern de Madrid, com sempre, n'és prou receptiu.

Com les altres llengües romàniques de la Península, el català és notable per la seva uniformitat; se'n poden distingir, però, sis grans variants: el català central, l'occidental, meridional, insular, septentrional o rossellonès i l'alguerès.

El central (dit també barceloní) es parla a les comarques de l'Alt Empordà, La Garrotxa, El Ripollès, El Bergadà, El Solsonès, l'Anoia, la Conca de Barberà, Baix Camp i les situades a l'Est d'aquestes; la resta del Principat i l'anomenada Franja de Ponent, pertanyen al català occidental (dit també lleidatà o tortosí). Els parlars de la Catalunya Nord o septentrional, constitueixen en un principi una varietat del català central. El català insular és el parlat a les Illes Balears, mentre que el català meridional és el parlat al País Valencià. L'alguerès és parlat només a la ciutat sarda de l'Alguer.

Els grups més marcadament diferenciats són doncs per una banda el català central (barceloní, rossellonès i balear) i d'altra banda el grup català occidental (lleidatà-tortosí i valencià).